

SÄHKÖ

TNE

- Mitä sähkö on ja missä sitä tarvitaan?
  - Suuri joukko käsitteitä ja ilmiöitä
  - Johdin vrt. eriste
  - Arkikielestä: ”Sähkövirta” ja ”sähkövaraus”
  - Mikä on tasa- ja vaihtovirran ero?

- Sähkövarauksia on sekä positiivisia että negatiivisia
  - Varausten välillä on sähköinen vuorovaikutus mikä ilmenee usein kappaleiden välisinä veto- ja poistovoimina

MITÄ SÄHKÖ ON?

Sähkö ja magnetismi

Suljettu virtapiiri ja KOFF 1.

- <http://paer.rutgers.edu/PT3/cycleindex.php?topicid=10>
- ~~Suljettu virtapiiri:~~

  - Jännite saa aikaiseksi sähkövirran **suljetussa** virtapiirissä:
Jännitteen tunnus on U ja yksikkö $[U]=1V=1$ voltti
Sähkövirran tunnus on I ja yksikkö $[I]=1A=1$ ampeeri
  - Virran suunta on paristolle positiivisesta navasta negatiiviseen
- Johteet johtavat hyvin sähköä ja eristeet huonosti. Puolijohteissa ulkoiset olosuhteet vaikuttavat sähkönjohtavuuteen
- KytKentäkaaviossa jokaisella komponentilla oma piirrosmerkkinsä. Piirtämällä kytkentä saadaan tilanne mallinnettua erinomaisesti
- Jännitemittarin (rinnan) ja virtamittarin (sarjaan) kytkentä esim. työkorttien lamppukytkennät

1. Virtapiiri

A. Työkortti yksi;

suljettu ja avoin virtapiiri

- Jännite syntyy esim. pariston napojen välille kun ne yhdistetään:

Jännitteen tunnus on U ja yksikkö $[U]=1V= 1$ voltti

- Kun navat on yhdistetty syntyy suljettu virtapiiri ja lamppu syttyy. Jännitteen aikaansaama **sähkövirta** virtapiiriin.

B. Johteet ja eristeet; (Työkortti kaksi)

- Johteet, eristeet sekä puolijohteet

↪ Kytkenäkaaviot sekä niiden piirtäminen s. 12

Jännitteen ja sähkövirran mittaaminen

- A. Jännitemittari kytketään rinnan laitteet napoihin

- B. Virtamittari kytketään sarjaan mitattavan laitteen kanssa eli mittari on osana suljettua virtapiiriä

HAARAUTUMATTOMASSA VIRTAPIIRISSÄ ON KAIKKIALLA SAMAN SUUREINEN SÄHKÖVIRTA

SÄHKÖVIRTA VÄLITTÄÄ ENERGIAA